

for Statsbanerne, som har Udsigt til at blive et nogenlunde rentabelt Foretagende. Jeg kunde derfor have fundet det rigtigt og ønskeligt, om man var kommen til, navnlig paa et saa sent Tidspunkt af Samlingen som dette, at behandle dette Anlæg ganske selvstændigt uden at knytte den til alle de andre store Forslag. Der har jo endog inden for Kommissionen været delte Meninger om disse Linier, saaledes at det er ret vanskeligt paa et saa sent Tidspunkt af Samlingen at skaffe sig nogen begrundet Mening derom, hvorimod jeg mener, at Gedser—Warnemünde Linien, som ikke kræver noget betydeligt pekuniært Offer, som er vel forberedt, og som man ikke har hørt nogen Indsigelse imod fra nogen Side, burde være bleven gennemført alene. Imidlertid er det jo saaledes, at dette ikke er muligt, og en Bekræftelse deraf er det, at den højtærede Minister har fundet sig foranlediget til i Løbet af Samlingen at stille Forslag om i alt Fald en meget betydelig jydsk Bane, vistnok navnlig for at lette Gennemførelsen af Gedser—Warnemünde Forbindelsen. Jeg saa det i alt Fald som en væsentlig Grund til, at den højtærede Minister fremkom med det. Naar det er saaledes, bliver det jo Tingets Gerning her at overveje, hvorvidt man finder det rigtigt at faa disse Forslag hæftede sammen, og om det maa anses for forsvarligt og passende, at der bringes disse Ofre for at faa en Gedser—Warnemünde Linie, hvilket jo ganske vist ligger Tinget paa Sinde, eller om det, der naas i saa Henseende, ikke muligt bliver for dyrt.

Da jeg nu har Ordet, vil jeg gerne udtale min personlige Stilling over for denne Sag, hvorledes end Udvalget vil stille sig. Jeg vil da udtale, at med Hensyn til Viborg—Herning Banen forekommer det mig, at dette er en Linie, som man meget maatte ønske at faa overvejet noget nøjere, thi det er jo dog saaledes, at der hverken i den jydsk Jærnbankommission eller inden for Folketinget har været fuld Enighed om denne Bane. Man er fremkommen med forskellige Bemærkninger i saa Henseende, og jeg mener, at det er af ganske overordentlig stor Vigtighed, at man meget nøje undersøger denne Bane, som vil kunne faa en meget betydelig Indflydelse paa

fremtidige Anlæg, inden man gaar til at udføre den. Det er jo saaledes, at man til forskellige Tider ved Handeler om Jærnbaner — som man vel nok kan sige — er kommen til Resultater, som have været mindre heldige for Statskassen og særlig for Statsbanedriften. Man er derved tit kommen ind paa Linier, som ikke alene ikke have givet Udbytte, men endog Tab. Naar det er saaledes, hvad vi alle vide, at Statsbanerne ikke give noget Udbytte af den store Kapital, der staar i dem, ja, at man kan gaa endnu videre og sige, at i den lange Aarrække, i hvilken de have bestaaet, have de ikke givet en eneste Øre i Indtægt, naar Regnskabsopførelsen havde været forretningsmæssig foretagen, som den burde, mener jeg, man burde være varsom med at paabyrde Statsbanerne Linier, som ikke blot ikke kunne antages at ville give Udbytte, men som endog snarere ville give Underskud; det kunne de ikke taale. Min Stilling til Sagen vil derfor være den — hvorledes Udvalget vil stille sig, kan jeg jo ingen Mening have om — at jeg maa ønske, at Viborg—Herning Banen maa blive udsat, indtil denne Linie er bleven nøjere overvejet. De næste Forslag, § 1 b og c i Lovforslaget, omhandle Vejle—Give Banens Erhvervelse af Statsbanerne og dens Fortsættelse fra Give til Holstebro, ere jo ogsaa meget store Spørgsmaal, som nok kunne trænge til Overvejelse. Jeg ved vel, at det er saaledes, at man i Jærnbankommissionen har været enig om, at denne Bane burde være Statsbane. Man har ogsaa i Jærnbaneloven af 1894 optaget Give—Herning Banen, men et andet Spørgsmaal er jo, om det er rigtigt at overtage dette store Anlæg og fortsætte det som Statsbane. Det bliver ogsaa et af de Aktiver, som maaske kunne være til god Nytte for den paagældende Egn og derfor ogsaa maa have en ekstraordinær finansiel Støtte, men jeg anser det for mindre heldigt, at den i Fremtiden bliver drevet som Statsbane. Jeg kan forstaa, at Staten kunde gaa med til et meget stort Tilskud for at skaffe en saadan Bane til Vejle, men fremdeles at overføre alt for mange af den Slags Baner under Statsbanerne, hvis Drift, som bekendt, altid bliver en hel Del dyrere, fordi der stilles større Fordringer til Statsbaner-